

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quintum Incitamentum, is cui offertur, scilicet Deus vnus & trinus. C. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

Sic, inquit, in prece tremens, nec aliter quam reus iudici assistens, ut & interiori & exteriori habitu, fauorem iusti iudicis conciliat.

Quapropter idem B. Iustinianus loco citato:

213. In oblationis hora, quantum fas est credere, aperiantur cali, mirantur Angeli &c. Quamobrem colligitur, quanta cum veneratione ibi debeat assistere Sacerdos, cui consecrandi hostias, atque intercedendi pro populo, est impensa auctoritas. Quod tanto magis nos ad deuotionem & reuerentiam excitare debet, quia non quomodocumque adstant Angeli, sed, ut ait

214. Orig. h. 9. in Leuit. Perquirunt, & curiosè agunt, quid in vnoquoque nostrum inueniant, quod offerant Deo. Et S. Basil. in Psal. 18. Assistunt Angeli verba describentes, ad se & Dominum, affectus intrantium considerans. Merito ergo S. Chrysost. hom. de non contemnen. Eccl. hoc motiuo suos excitat: Cogita prope quem assisteris, o homo, in sacro illo & horrendo sacrificio, cum quibus Deum su inuocaturus: cum Cherubim & Seraphim, & aliis celestibus virtutibus. Qui ergo indeuotè Missæ sacrificium Domino offerunt, magis merentur illam S. Bernardi reprehensionem, quàm suos tempore Psalmodiæ indeuotos pestifera in Cant. Doleo aliquos vestrum graui in sacris vigiliis deprimi somno, (idem dico de aliis peccatis tempore sacrificij) nec cali ciues, scilicet sanctos angelos, qui se admiscere dignantur psallentibus, reuereri sed in presentia Principum tanquam mortuos apparere, cum vestra illi alacritate permoti, vestris interesse solemnis delectantur. Vereor ne vestra desideria quandoque abominantes, cum indignatione recedant, & incipiat unusquisque vestrum serò cum gemitu dicere Deo, Longè fecisti notos meos à me, posuerunt me abominationem sibi. Et illud: Elongasti à me amicum & proximum, & notos meos à miseria. Quo etiam motiuo vtitur B. Laurentius Iustinianus ad excitandos Religiosos ad deuotè Deo psallendum: A sanctis angelis, qui coram calorum Rege solennes indefinenter exercent excubias, & promunt laudes celestium cantionum, toties abiciuntur, quoties negligenter pronunciantur. Hi etenim superni ciues, & sancta agmina, intersunt choris laudantium, exultantq; in laudibus psallentium: si tamen distinctè, si attentè, si vigilanter, si ardentè, si concorditer, si humiliter dicantur. Discurrunt namq; inter illos, vixore ipsorum conciuies & confortes Regni. Comprimunt & immundorum spirituum impetus, nec eos seuire patiuntur, tanquam fideles custodes. Nunc ascendunt, nunc descendunt, semper ad illorum profectum. Vbiq; verò alacres sunt, vbiq; festiui, vbiq; solliciti, ne Diuina interrumpatur laus, ne celestia cantica maculentur. At, si vel ad momentum tepescat affectus, distrahatur animus, aut dormitet oculus, illico indignantur sic oscitant, & non inuenientes quid offerant, suam mox presentiam subtrahunt. Verecundum igitur & valde perniciosum est, in conspectu tantorum Principum irreuerenter psallere, verba intercedere, & corde tepescere, & inutiles cogitationes tractare. Si ergo propter solam Psalmodiam, presentia Angelorum Sacerdotes excitare debet ad summam attentionem, reue-

de disc. & perf. mon. con. c. 17.

rentiam & deuotionem in psallendo, quanto magis actio sacrificij longè præstantior omni psalmodiâ, etiam merè Angelica & caelesti, summa cum attentione reuerentia & deuotionis seruator, peragenda est, etiam ex hoc capite, quia ei magis & cum maiore reuerentia ad se SS. Angeli ob realem presentiam in Eucharistia SS. Humanitatis Christi, quam ibi summe reuerentur & adorant, & ab aliis, præsertim sacrificium hoc tremendum offerentibus adorati & tractari honorificentissime & sanctissime desiderant, quippe si qui melius quam nos, agnoscunt Christi Domini Humanitatis sacrosanctâ Maiestatem Verbo æterno hypostaticè vnita. O si presentiam suam (pergit loco citato B. Iustinianus) propalare valerent, si quantum congaudeant de puritate alacriter psallentium (quanto magis deuotissime sacrificantium) eis liceret ostendere, prorsus omnis torpor abscederet, omnisq; ignauia fugaretur. Venustus namq; aspectus, & suavis ipsorum aspectus, cum tam animè depellant tristitiam, atque indubitem inuentibus conferunt iocunditatem. Rutilant enim immortalitatis candore vestiti, nec minus fulgent caritatis diademate redimiti. Toti decori sunt, toti asabiles, toti deformes. Cum ipsis ergo pure, alacriter & solenniter, semper in corde, ac iugiter ore Domino decantemus. Ardeat in diuinis Officiis affectus, clamet vox, vigilent oculi, & vita concordet, ut merito dicere valeamus: In conspectu Angelorum psallam tibi Deus meus, adorabo ad templum sanctorum tuum, & confitebor nomini tuo Domine.

CAPVT QVINTVM.

Quintum Incitamentum.

AD hoc ipsum est, id cui offertur hoc sacrificium, qui est solus Deus trinus in personis, vnus in essentia. Hoc indicat summam excellentiam huius sacrificij, quod nulli alteri creature, possit illud sine peccato idololatriæ offerri, nec B. Virgini, nec omnibus sanctis simul sumptis, nec ipsi Christi Humanitati, etiam vt connotanti vnionem hypostaticam, sed soli Deo vt Deus est, ratione totali diuinitatis infinita. Vocat Deus etiam homines Deos. Sic dixit Moyse Exod. 7. 1. Ego constitui te Deum Pharaonis: Et Iudices ac primores populi Dii appellantur Exod. 21. Offeret eum Dominus eius diis. Et c. 22. Dominus domus applicabitur ad Deos & pl. 82. Dominus stetit in synagoga Deorum. Et sancti debent, per imitationem virtutum diuinitatum, us in gradu eminenti, fieri deformes, vt non semel S. Dionysius Areop. loquitur de diu. nom. c. 1. & Desicari, vt ait S. Nazianzen. or. 47. & 2. in Iulian. Fieri Christi quodammodo in diuinitate simul & humanitate, vt dicit S. Anastasius Sinaita Patriarcha Antiochenus l. 7. hexam. Immod. vt simus Deus, quem admodum scripsit S. Augustin. ser. 13. de Tempore, & S. Chrysost. h. 2. in Matthæum, & S. Thomas O. pulcul.

pit. Col. 57. dicentes; *Ideo Deum esse factum hominem, ut homo fieret Deus.* Et, quod maius est, S. Petrus 2. Pet. 1. 4. dicit, *Homines effici Diuinae consortes naturae.* Et Christus promittit suis: *Et maiora horum faciet,* scilicet miracula. Ioan. 14. 12. Tamen nullam sanctorum fecit participem sacrificij, vt ei etiam secundarij sacrificium possit offerri, Communicauit Deus sanctis suis, vt possint esse obiectum & terminus amoris, honoris, adorationis, inuocationis, laudis, genitflexionis, vt accensione lampadum & thuris honorentur, vt sciant arcana cordium, vt etiam in hac vita habeant quaedam similia dotibus gloriosorum corporum, vt etiam vmbra sua non tantum sudariis sanent infirmos, vt eorum cadauera arida & mortua, suo contactu suscitent mortuos, vt sicis pedibus ambulent super aquas, vt tangendo ignem non comburantur, vt ingressi fornaces ardentes non laedantur, vt illis ferae bestiae non noceant, sed famulentur, & alia admiranda faciant, quae legimus in eorum vitis; tamen nulli sanctorum nec omnibus simul sumptis concessit, vt possit eis, saltem secundarij, sacrificium Missae offerri: etsi concesserit, vt spes nostra secundarij feratur in eos; vt eius corpore pasceamur, & sanguine potemur, sibi soli hunc honorem referuauit. Hoc est maximum signum Excellentiae sacrificij. Hinc Deus Exodi 22. 20. *Qui immolat Diu. occidetur, praeterquam Domino soli.* Vt cum S. Thoma 2. 2. q. 85. a. 2. & Trident. sess. 22. ca. 3. omnes Theologi docent, & haeretici fatentur. Et quamuis erigantur templa & altaria in honorem sanctorum, vt in iis sacrificia offerantur, tamen, vt bene ait S. Augustinus 1. 8. de ciuit. e. vi. & ex illo Conc. Trident. sess. 22. ca. 3. *Non constituimus Martyribus templa, sacerdotia, sacra, & sacrificia, quoniam non ipsi, sed Deus eorum nobis est Deus.* Vnde Sacerdos, non dicit, *offerro tibi sacrificium* Patre vel Paule, sed *Deo, de illorum victoriis gratias agimus;* & nos ad imitationem eorum exhortamur. Vnde in oblatione primae panis in Missa dicimus: *Suscipe sancte Pater &c. Et calicem offerendo. Offerimus tibi Domine calicem salutaris &c.*

Et quidem haec exceptio sacrificij, non oritur ex morali quadam ratione & deputacione, ex qua videlicet oritur, vt non liceat, corporali, Purificatorio, & calice consecrato vt ad res profanas, ob consecrationem moralem, non obnatam suam: At sacrificium, ex natura sua intrinseca, est tam excellens vt Deus, ne quidem per potentiam absolutam possit statuere, vt illud alteri offeratur, quam ipsi soli non tantum ob adorationem patriae, quae in illo essentialiter includitur (quae etiam extra sacrificium sola mente nulli, nisi soli Deo, potest exhiberi) sed & ob tres proprias rationes sacrificij Eucharistici, quod Primò, continet transubstantiarum. Secundò, materiam sacrificij ac eius oblationem Corporis & Sanguinis Christi, non tantum verbalem (qua etiam à feminis

in oratione offerri potest Christus pro nobis oblati Patri aeterno) sed realem & effectiuam, quae à solis sacerdotibus legitimis tantum fieri potest. Tertio, adiunctum principalem offerentem Sacerdotem, scilicet Christum, cuius accessio ita intrinseca & necessaria, ad nullam aliam actionem humanam supernaturalem requiritur, neque in hac vita, neque in altera scilicet visione beatifica Dei, & fruitione eius, quae immediatè & principaliter, & totaliter prouenit à solis beatis animabus; lumine gloriae dotatis etsi non sine Dei concursu, quo etiam ibi indigent sancti ad suos actus vitales exercendos per totam aeternitatem.

Causa autem cur non possit Deus facere vt alteri quam ipsi offeratur sacrificium hoc, quia, vt ait S. Thomas 2. 2. q. 85. a. 1. & 2. per sacrificium, *resificamur Deum esse primum creationis principium, & vltimum beatitudinis finem, atque supremum rerum omnium Dominum, cui in signum debita nostra subiectionis & honoris, aliquod sensibile offerimus, ad significandum per rem sensibilem oblatam, interius spirituale sacrificium, quo anima se ipsam offert Deo in sacrificium, sicut principio sua creationis, & sicut fini suae beatificationis.* Hoc autem nulli creaturae conuenire potest.

CAPVT SEXTVM.

Sextum Incitamentum est,

Representatio non verbalis (vt fit in comædijs & Tragædijs poëticis) sed realis, & quidem substantialis; Christi Passionis & mortis. Nam, vt ait Conc. Tridentinum sess. 22. c. 1. *In hoc visibili sacrificio, eruentum illud semel in cruce peractum, repraesentatur.* Et quidem non verbis, sed facto ipso; quia, vt idem Concilium e. 2. docet, *Vna eademque, est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in cruce obtulit sola offerendi ratione diuersa, quia in Diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus conuenitur, & inconuenit immolatur.*

Hanc ob causam sancto Patres sacrificium Eucharistiae appellant *Passionem*. S. Ambrosius 1. 1. de Offic. c. 48. *Nunc Christus offertur quasi homo passionem perferens, & offert se ipsum quasi Sacerdos, vt peccata nostra dimittat: Et repetitam Christi Passionem & Christum in Eucharistia occidi, & quasi perferre passionem.* Et Chrysost. h. 2. in 2. ad Timoth. ait crucis & Eucharistiae oblationem, eandem esse oblationem. Et B. Theodoretus in c. 8. Hebr. *Non aliud sacrificium non offerre, quam quod in cruce oblatum est.* Est ergo sacrificium Eucharistiae Passio, sola repraesentatione, non re: *Christus enim iam non moritur, vt ait Apostolus Rom. 6. 9. idem re ipsa non patitur, sed repraesentatiuè quia tamen non est repraesentatio verborum vel picturae, sed factorum, vt paulò post dicam, idem S. Greg. Papa h. 37. in Eccan. Christus, inquit, Qui in se resurgens*